

ישיבת הקיבוץ הדתי - עין צורים

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

סנהדרין פרק שלישי - דף מספר 8

בס"ד, ז' אדר ראשון תש"ס.

בעניין פסול מפריחי יונים לעדות והדרכים להכשיר פסול לעדות

א. הוא טבחא

1. כה. הוא טבחא... משלו". ראה את נוסח הרי"ף (וכן מופיע בכ" תימני).
2. רמב"ם הלכות תלמוד תורה פ"ו ה"ד אות י"ט; מאכלות אסורות פ"ח ה"ט; עדות פ"ב ה"ט.
3. איזה נוסח נראה לך מקורי? מה היה נוסחו של הרמב"ם? ראה אצל סבתו עמ' 80-81.

ב. מפריחי יונים

1. עדויות פ"ב מ"ז.
2. כה. "מאי מפריחי יונים... מין חיה".
3. המח' בפרשנות מפריחי יונים:
 - שים לב שמדובר במח' בין בבל וא"י ולהבדל במתודה בגיבוש כל הסבר.
 - להרחבה - לביאור 'ארא' ראה במה' שטיינזלץ; ערוך השלם, א', ערך ארא עמ' 264.
4. היחס בין פירוש מפריחי יונים ובין פרשנות משחק בקוביה:
 - מהי הנחת היסוד שמצריכה את הצריכותא? האם היא משקפת את פשט המשנה?
 - חידושי הר"ן ד"ה וצריכא.
 - גליון הש"ס לרעק"א ד"ה וצריכא.
 - האם לגרסת הרי"ף והרמב"ם בדברי רב ששת, יש מקום להערת רעק"א?
5. עיין בדברי רבי יהודה במשנה.
 - בפשטות, על אילו מקרים מוסבים דבריו? ראה גם תוספתא פ"ה ה"ב.
 - עיין לעומת זאת, ברמב"ם עדות פ"י ה"ד. שים לב לאיזה מקרים הביא את 'אין לו אומנות אלא הוא'.
 - שים לב להבאה הכפולה של מפריחי יונים. לאיזו לישנא בגמ' זה מתאים? שים לב להתאמה לשיטת רב ששת.
6. עיין בתוספתא פ"ה ה"ב. השווה את לשונה ללשון הבריתא המובאת בגמ'. שים לב לתוספות הפרשניות המובאות בגמ'.
7. האם יש לסוגייה העדפה לאחד מהפירושים? שים לב לרש"י ד"ה אפילו במדבר.
8. "ממרין את היונים" - ראה את פרשנות ר"ש ליברמן במחקרים בתורת א"י עמ' 482-483. לאיזה פירוש הסבר הברייתא מתאים יותר?
9. סכם את פירוש הברייתא, את הנחות היסוד של הסתמא ודרך דיונו בשני ההסברים ואת פרשנות הרמב"ם לעניין.

ג. הדרכים להכשיר פסול לעדות

1. האמור בברייתא הנ"ל ובגמ' כה. בעניין הוא טבחא.
2. חידושי הר"ן ד"ה עד שילך למקום (= תשובות ופסקים לראב"ד סימן ר"ח עמ' רנח).
3. רמב"ם עדות פ"ב הל' ג-י. השווה לטוען ונטען פ"ב ה"י ובלח"מ שם. כמו כן השווה להלכות תשובה פ"ב ה"א.
4. "איש ההלכה", בתוך איש ההלכה גלוי ונסתר עמ' 92-94. (= על התשובה עמ' 21-23).
5. חומר מגוון נמצא בליקוט ראשונים לסנהדרין.

ד. הוסיפו עליהן הגזלנין והחמסנין

1. כה: "תנא הוסיפו עליהן... ולא איצטריכו לי".
2. לאור הבנתך את התפתחות פסולי עדות, מהו פשט הברייתא? מה הניע את הגמרא לפרש בצורה שפירשה?
3. על נוסח הגמרא ביחס לחמסנים, גבאים ומוכסים ראה אצל סבתו בעמ' 81-82; 171-172.

ישיבת הקיבוץ הדתי - עין צורים

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

סנהדרין פרק שלישי - דף מספר 8

בס"ד, ז' אדר ראשון תש"ס.

4. כיצד הם חוזרים? ראה תד"ה סתם.